

Kad bih htio prikazati potpunu sliku jakosti katoličke Crkve u Kanadi, morao bih navesti sve moguće organizacije i ustanove socijalne i karitativne, a to bi bilo predugo. Najveća jakost naše Crkve leži u župi. Župa je središte svega: nabožnih kongregacija, odgojnih ustanova, biblioteka, dvorana za konferencije i zabave. Župnik je duša svakog nepretka. Pa nesamo da župljani računaju na njegovu suradnju, nego i svi ekonomski i vlada. Župska je uprava, rekoše, spasila francusku Kanadu. Po selima je župnik sudac, bilježnik, liječnik, učitelj, sve.

Katolički svećenik otvara škole, sjemeništa, kolegije. On je na čelu novih kolonizacija, brine se za radničke sindikate, stvara zajedružne dućane, osniva pučke blagajne, vjerske i staleške organizacije. Stoga i cvjetaju krasne ustanove: Društvo sv. Ivana Krstitelja, Kolumbovi vitezovi, Catholic Truth Society, omladinsko udruženje, federacija katoličkih sindikata, trgovački putnici i t. d. I sami protestanti priznaju, da je velik utjecaj katoličkih svećenika u svojoj javnosti. I po tome se vidi, kako je visok moral u katoličkim obiteljima, što nije ništa neobično, da katolička obitelj ima 10 i 15 djece. Naš je katolički puk radišan, štedljiv, miroljubiv, pa će naša katolička Crkva u nedalekoj budućnosti pokazati još jači i veći napredak.

A. Dugré D. I.

Kakva je škola bez pouke u vjeri.

Već je 40 godina lajička škola u Francuskoj državna škola. Što je doživjela ta škola? Potpuni bankrot. Da vidimo, kako to crta »Dossier de l'Action populaire«.

1. Načela bezvjerske škole.

a) Protiv Boga i vjere.

»Mi smo vjeri oteli čovječju savjest. Time smo u isto doba utrnuli na nebu svijetlo, koje se ne će više moći da zapali« (Viviani, Govori, 8. nov. 1906.)

»Lajički je učitelj, htio on ili ne, u borbi s Crkvom i to po svome zvanju i radu« (Buisson, Grande revue, 1913.).

»Čemu da govorimo uvijeno? Hoćemo da uništimo vjeru« (Aillard, Jeunesse laïque, 1914.).

»Moj je cilj organizacija čovječanstva bez Boga« (J. Ferry).

»Vazda smo isticali, da je školska neutralnost nemoguća. Ona je bila laž, kojom smo htjeli da umirimo neke bojažljivce, kad smo kovali školski zakon« (Viviani, 1904.).

»Mi smo škola bez Boga. Ova riječ opravdava ono, što radimo. To znači, da se mi u odgoji djece ne oslanjamo na vjerske dogme. Ni za ćudoređe ne trebamo Boga; mi hoćemo da stvorimo savjesne i bratske državljane buduće države i to na ćovječijem temelju« (Gvéry, Rev. de l'Enseign. primaire).

b) Protiv ćudoređa.

»Koliko znam, nema ni jedno lajićko načelo, koje bi se moglo staviti kao temelj ćudoređa« (Bayet, Morale lai.ue).

»Odgoja nije umjetnost, kojom stvaramo pristojne ljude, jer se ne zna, što je pristojan ćovjek i jer ne znamo, što je dobro i što je zlo« (Dufrene, Nouveau cours de Pedagogie).

c) Protiv obitelji.

»Sloboda poućavanja ne smije postojati, jer više nema roditeljskog prava, na kome se ona osniva« (Cegy, Ann. de la Jeunesse laique).

d) Protiv naroda.

»Radnici su zaboravili pojam narodnih interesa. Njima je glavno sindikalizam« (Sabelle, Ecole emancipée).

2. Posljedice ovih načela.

Drvo sudimo po plodovima. Lako si možemo predoćiti, kakove će plodove donijeti, ako se mladićima dnevno utuvljuju u glavu ovakova načela.

To je »ateizam«, nijekanje Boga, dosljedno svake vjere, svake ćudoredne obveze, pa i svake vlasti. Sve drugo slijedi logićki...

To je »nećudorednost«, koja se širi kao nećisti val: pornografija, prostitucija, sramotna zlodjela, luksus i niska ućivanja, alkoholizam, igra i t. d., a u obrtu smanjenje obrtnićke savjesti.

To su »mladenaćki zlikovci«, koji nas zastrašuju svojim brojkama. Veći je dio zloćina danas djelo maloljetnih osoba ispod 20 godina. Ta u samom je Parizu bilo osućeno g. 1922. do 1140 maloljetnih ispod 18. godine. Taj je broj porastao u g. 1923. na 1544, u g. 1924. na 1804 a u g. 1925. na 1935!

To je »propast obitelji« uslijed brakolomstva, rastave, slobodnog ujedinjenja (Broj je rastava bio g. 1884. 1600, g. 1923. već 23.000!) Uopće statistika nije kadra da nam toćno kaće, koliki je broj divljih brakova!

To je »hotimićno (ubijanje naroda) propadanje pućanstva« pomoću hotimićnog pobijanja poroda i sve većeg broja abortusa u Francuskoj (do 50.000 godimice).

To su napokon smrtonosne nauke socijalizma i »klasne borbe«, t. j. gradanskog rata i mrćnje kao prve etape komunizma. Ovaj će zavladati domala, ako ne pobijemo nauku naukom. Time će nadoći

kao i u Rusiji potpuna nevolja. Jednom riječju, to je put, koji vodi u propast i, kako mnogi vele, konačnoj katastrofi.

Već četrdeset godina idemo prema toj propasti.

Da, to je potpuni, ali baš potpuni bankrot.

3. Njihovo priznanje.

»Tako zvane republičke vlade idu krivim putem, kada sustavno odstranjuju iz školskih knjiga ideju o Bogu. Nema odgoje bez savjesti. Nema savjesti bez božanskog ideala. Već 20 godina sijemo sjeme materijalizma, a plod su toga sijanja apaši i anarhiste«. Camille Flammarion.

»Već više godina vodena politika, trijumf ateističkog lajicizma i uništenje vjerskih ideala — sve to moglo je samo dovesti do tužnog svršetka i već se utapamo«. Le Temps, 1923.

»Vi hoćete da ubijete Boga — ali ste time odstranili svaki potrebiti moral. Priznajte to odvažno!« Allard, socijalistički zastupnik.

»Pitam sama sebe, nije li dana pouka, koje ne ćete da promijenite, uzrok zločinâ. Vi ste djeci nešto otvorili vrata k raju visoke kulture i slobodnog znanstvenog istraživanja, da im onda u 13. godini zaključate vrata i da ih bacite u pakao tvornica. Vi činite takovo djete apašom i još tražite uzroke kriminaliteta«. Isti.

»Zločini rastu. Svaki će ozbiljan čovjek priznati, da je porast zločina u vezi s promijenjenim školstvom«. Gvillot, istražni sudac u Parizu.

»Lajički je moral doživio svoj brodolom. Lajički će duh gospodarstveno i moralno uništiti ovu zemlju time, što usaduje u glave svih ljudi mjesto čuvstva dužnosti i požrtvovnosti duh pobune i najbrutalnijeg materijalizma«. La Victoire, 1922.

Zar je uistinu čovjek potekao od životinje?

Dr. Hans Weinert (Berlin, Potsdam) napisao je u listu »Die Naturwissenschaften« (br. 10 — 1925.) informativni članak pod natpisom: »Der Affemensch von Java in neuer Darstellung«. Radi se i opet o našem sudenom ili nesudenom pradjedu, koji je poznat pod imenom: *pithecanthropus erectus* (majmun-čovjek uspravni!). Weinart donosi nekih zanimljivih potankosti o tom glasovitom individuu, pa ne će biti zgorega da malo veću pažnju priklonimo toj stvari.

Kako je poznato, našao je holandski vojnički liječnik dr. Eugen Dubois godine 1891. i 1892. kod Trinila na Javi nekih (inkrustacijom)